

Zaštita života – preduvjet očinstva

UVODNA MOLITVA

*Blago svakome koji se boji Gospodina,
koji njegovim hodi stazama!
Plod ruku svojih ti ćeš uživati,
blago tebi, dobro će ti biti.
Žena će ti biti kao plodna loza
u odajama tvoje kuće;
Sinovi tvoji k'o mladice masline
oko stola tvojega.
Eto tako će biti blagoslovljen čovjek
koji se boji Gospodina!
Blagoslovio te Gospodin sa Siona,
uživao sreću Jeruzalema
sve dane života svojega!
Vidio djecu svojih sinova,
mir nad Izraelom! (Ps 128)
Slava Ocu...*

Psalmist govori kako Gospodin blagoslivlja čovjeka koji ga se boji, koji njegovim hodi stazama, tj. onoga tko mu vjeruje. Posebno to ističe dvjema usporedbama koje su u izravnoj vezi s temom kateheze: 1) *Žena će ti biti kao plodna loza u odajama tvoje kuće*; 2) *Sinovi tvoji k'o mladice masline oko stola tvojega*. Hoditi Božjim putem odnosno obdržavati njegove zapovijedi, izvor je blagoslovâ, među kojima su djeca jedan od najvećih.

MOTIVACIJA

Očinstvo ima potencijal duboke promjene muškarca, osobito kada počiva na uvažavanju dostojanstva svakoga ljudskog bića i zaštiti života od samoga njegova početka. Dobar primjer takve transformacije možemo pronaći u riječima pjesme *Sanjaj sad* koju je vinkovački glazbenik Dalibor Bartulović »Shorty« napisao nadahnut rođenjem svojega prvog djeteta.

*Ja vjerujem u ljubav na prvi pogled
to znam jer do dana kad si rođena
k'o da sam bio sam
k'o da je platno mog života konačno dobilo ram
pa na pitanje o smislu konačno odgovor znam
mada se nisam mog'o zamisliti u ulozi oca
a ti si doplutala tiho kao s porukom boca
ravno u naručje moje, pamtim subota je bila
prvi susret preko stakla
k'o da sam dobio krila.*

Potaknut zasigurno i vlastitim očinstvom, spomenuti glazbenik otvoreno je stao u zaštitu života sudjelujući u nastajanju i izvođenju pjesme *Želim živjeti* posvećenu svakomu začetoj djetetu i darovanu na raspolaganje inicijativi *40 dana za život* u siječnju 2016. godine.

RAZMISLI

- Je li i mene očinstvo promijenilo? Koji je trenutak bio presudan? Primjećuju li tu promjenu osobe koje su me poznavale i prije negoli sam postao otac?
- Jesam li svjestan da otac ne postajem rođenjem nego začecem svojega djeteta, i da bi se od tada trebao izgrađivati u svojem očinstvu izražavajući ljubav i prihvaćanje predodređenju te podupirući svoju suprugu?
- Imam li hrabrosti javno posvjedočiti i zauzimati se za kulturu života? Što me u tome priječi?

RAZRADA

Što kaže Sveto pismo?

A pošto mudraci otiđoše, gle, anđeo se Gospodnji u snu javi Josipu: »Ustani, reče, uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем jer će Herod tražiti dijete da ga pogubi.« On ustane, uzme noću dijete i majku njegovu te krene u Egipat. I osta ondje do Herodova skončanja – da se ispuni što Gospodin reče po proroku: »Iz Egipta dozvah Sina svoga.« Vidjevši da su ga mudraci izigrali, Herod se silno rasrdi i posla poubijati sve dječake u Betlehemu i po svojoj okolici, od dvije godine naniže – prema vremenu što ga razazna od mudraca. (Mt 2,13-17)

Ovaj ulomak govori o dva čovjeka: o jednom koji surađuje s Bogom (Josip) i o jednom koji se bori protiv Boga (Herod). Josip u snu čuje anđelovu zapovijed i – probudivši se – spremno izvršava nalog. Ne sumnja u anđeosku poruku, ne oklijeva u izvršenju, ne boji se ići u tuđinu, ne plaši se kraljeva progona i neizvjesnosti. To su kušnje u kojima se njegovo očinstvo pokazalo i potvrdilo. Mogao je posumnjati u anđela, ali nije. Mogao je uraditi nešto po svojem, a ne po Božjem, primjerice pobjeći u Galileju ili drugdje, ali nije. Mogao se tako silno uplašiti i zgroziti da pobjegne

od svega. Nije pobjegao. Očevi – pravi očevi – ne bježe od svojih supruuga i od svoje djece, osobito ne kad upadnu u nevolju. Drže se molitve, čuvaju Božje zapovijedi i služe svojoj obitelji. Zapravo, pravedni Josip htio je zaštititi Mariju i njezino nerođeno dijete i prije rođenja, naumivši da je potajno otpusti, kako ne bi bila osramoćena i najvjerojatnije kamenovana. On je – poslušan Bogu – ponajprije prihvatio Mariju i dijete Isusa, a zatim ponovno zaštitio njihove živote bijegom u Egipat. Zato je on Otkupitelj čuvar.

Herod je, naprotiv, srdit. Njemu je na prvom mjestu – on sâm. Nema Boga, nema bližnjih, nema nevine djece. U njegovom svijetu sve je on, i što on odluči, to je najbolje. A odlučio je poubijati »sve dječake u Betlehemu i po svojoj okolini, od dvije godine naniže«. Kako okrutno i bezdušno! Tko sebe stavi na prvo mjesto, ne podnosi Boga i mrzi ljude, odbacuje život i izabire smrt. Svaki će se čovjek, pa tako i otac, jednom naći pred izborom: život ili smrt. Sveto pismo je jasno: *Život, dakle, biraj, ljubeći Jahvu, Boga svoga, slušajući njegov glas, prijanjajući uz njega, da živiš ti i tvoje potomstvo* (Pnz 30,9).

Što kaže Crkva?

- *Ljudski je život svet zato što od samog početka uključuje stvaralačko Božje djelo i trajno ostaje u osobitom odnosu sa Stvoriteljem, svojom jedinom svrhom. Samo je Bog Gospodar života od njegova početka do kraja te nitko, ni u kakvim okolnostima, ne može prisvojiti pravo izravnog uništenja nedužnog ljudskog bića.* (Katekizam Katoličke Crkve, 2258)
- *Premda žena prva saznaje da je postala majkom, i muškarac s kojim se sjedinila u »jedno tijelo«, po njezinu svjedočenju postaje svjestan da je postao otac. Oboje su odgovorni za moguće kao i za stvarno očinstvo i majčinstvo. Muškarac ne može ne priznati ili ne prihvatiti posljedicu odluke koja je bila i njegova. ... Oboje, muškarac i žena, trebaju zajedno, pred sobom i pred drugima, preuzeti odgovornost za novi život koji su probudili.* (Pismo obiteljima pape Ivana Pavla II., 12)
- *Rađanje u svom pravom značenju traži da supružnici budu poslušni Gospodnjem pozivu i djeluju kao vjerni tumači njegova plana: to se događa velikodušnim otvaranjem obitelji novom životu, ostajući ipak u stavu otvorenosti i služenja životu i kada, zbog ozbiljnih razloga i poštivanja moralnog zakona (korištenjem naravnih metoda reguliranja plodnosti), supružnici izabiru da se uzdrže privremeno ili na neodređeno vrijeme od novog rođenja.* (Evangelium vitae, 97)

Što kaže znanost?

- Prijelaz prema očinstvu odnosno uživljavanje u ulogu oca tijekom trudnoće i dojenja kritična je faza u razvoju očeva. (Hofmann, 2011.; Goodman, 2005.)
- U sklopu istraživanja *Religija i ljudska prava* među populacijom srednjoškolaca u Hrvatskoj, ustanovljena je tendencija distanciranja od pobačaja: 42 % učenika je za zabranu pobačaja, 19 % ih je neodlučno, a 37,5 % je protiv zabrane. (Ziebertz i Črpić, 2015.)
- Antropološka studija o pobačaju u 400 predindustrijskih društava pokazala je kako su stavovi žene prema majčinstvu uvelike uvjetovani stavovima muškaraca prema očinstvu, čak i tamo gdje se cijene djeca i ženska plodnost (Devereux, 1955.), a važnost emocionalne potpore partnera tijekom trudnoće i kvaliteta veze s njim potvrđene su i novijim studijama (Jurich, 1987.).

Što kažu žene/majke?

Kao odgovor na pitanje: *Što za mene znači i kako se osjećam kada moj suprug zaštitu života od začeca uzima kao preduvjet svojega očinstva?*, žene/majke kažu:

- »Moj je muž bio otvoren životu, i da sam njega poslušala vjerujem da bih imala više od ovo dvoje djece.«
- »Raduje me i čini da nas dvoje doživljam na istom putu. Jako mi je važno da sva naša djeca budu voljena od samoga začeca. Na neki način u njihovo ime, osjećam se zaštićeno i sigurno, a našu bračnu zajednicu osjećam sigurnim i toplim mjestom za djecu.«
- »Osjećam slobodu biti ŽENA, koja je i sama tim stavom zaštićena, zbrinuta i osigurana. Za mene to znači zajedništvo u odgovornosti prema životu, Bogu i nama samima. Prema suprugu osjećam veću privrženost, otvorenost i povezanost.«

RASPRAVA

Koje su ti se misli i osjećaji javili dok si slušao što o temi kateheze kaže crkveno učiteljstvo, što znanost, a što konkretne žene/majke koje su zamoljene da odgovore na postavljeno pitanje? Uvažavajući druge sudionike, ako želiš, podijeli s njima svoje misli i osjećaje kao i svoje komentare, stavove, saznanja i iskustva vezana uz temu kateheze.

POTICAJI

Napiši na što te je potaknuo sadržaj kateheze i s time povezana rasprava u kontekstu:

1. vlastita duhovna rasta

2. onoga što možeš učiniti u svojoj obitelji kao »kućnoj crkvi«

3. onoga što možeš učiniti izvan svoje obitelji, u Crkvi i društvu.

ZAKLJUČNA MOLITVA

Prateći upute voditelja uključi se u moljenje *Molitve za život* pape Benedikta XVI.

Gospodine Isuse, ti vjerno posvećuješ i svojom prisutnošću ispunjaš Crkvu i povijest čovječanstva; ti nas u divnom sakramentu svoga tijela i krvi činiš dionicima svoga božanskog života i daješ predokus radosti vječnog života; klanjamo ti se i blagoslivljamo te. Klečeći pred tobom, izvorom i ljubiteljem života stvarno prisutnim i živim među nama, molimo te:

Osposobi nas za poštivanje svakoga ljudskog života koji se rađa, daj da u plodu majčinskoga krila možemo vidjeti divno Stvoriteljevo djelo, i raspoloži nam srca za velikodušno prihvaćanje svakoga djeteta koje se pojavljuje u životu.

Blagoslovi naše obitelji, posveti bračno zajedništvo, učini plodnom njegovu ljubav.

Prati svjetlom svoga Duha djelovanje zakonodavnih skupština, kako bi narodi i države prepoznali i poštivali svetost života, svakoga ljudskog života.

Upravljaj radom znanstvenika i liječnika da napredak pridonese cjelovitom dobru osoba i da nitko ne trpi pritiske i nepravdu.

Daruj stvaralačku ljubav upraviteljima i gospodarstvenicima da znaju prozreti i promicati potrebne uvjete kako bi mlade obitelji mogle spremno prihvatiti rađanje nove djece.

Utješi supružnike koji trpe zbog toga što ne mogu imati djecu, i prati ih svojom dobrotom.

Odgoji nas sve da se brinemo za siromašnu i napuštenu djecu da uzmognu iskusiti toplinu tvoje ljubavi, utjehu tvoga božanskoga srca.

S Marijom, tvojom majkom, velikom vjernicom, u čijem si krilu uzeo našu ljudsku narav, molimo od tebe, jedinoga našega istinskoga dobra i Spasitelja, snagu ljubavi da služimo životu u iščekivanju da zauvijek živimo u tebi, u zajedništvu blaženoga Trojstva. Amen.